

Tako pridobljeno seme se več let lahko meri s prvotnim ruskim, kar se dobrote in lepote lanú tiče, nazadnje je pa vendar treba si zopet izvirnega preskrbeti.

To, kar smo o semenu zdaj spregovorili, bo gotovo vsacega kmetovalca, kateri lan seje, zadosti v posnemanje vabilo, da odstopi od stare slabe navade. In s to nado prestopimo v to, da govorimo o tem, kakošno zemljišče najbolj prileže. (Dal. prih.)

Škodljivi metulj: glagovi belin.

Pod tem naslovom beremo — drugim v lep izgled! — v „Učit. Tov.“ sledeči sestavek:

Veliko je letos belih belinov (Baum- oder Heckenweissling, Pontia Crataegi), kateri bodo hitro veliko jajček zalegli, če se ne pokončajo. Ta neizrečeno škodljivi metulj se prikaže konec maja ali v začetku junija, in včasih jih sedi po več sto skup okoli cestnih mlak ali pa na drevju. Svoja obilna rumena jajčeka, ki so drobnejša od prosa, léže na gornjo listno stran naših sadnih dreves. Sredi julija meseca se izležejo mlade gosenice in precej začno svoje škodljivo delo s tem, da prepredejo list z neko tanko svilo in mu oglojejo gornjo kožico. Gosenica doraščena je poldrugi palec dolga, na bokih in na trebuhu modro-siva, na hrbtu črna z dvema rumeno-rujavima progama po sredi trupla, vrh tega je še črna in belo-kosmata. V jeseni prepredejo gosenice oglodano in suho listje z gostim zapredkom k vejam in v teh mešičkih prezimujejo; na pomlad se sopet zbudé, ko jame listje poganjati, vnovič žró liste in cvetje do golega oglojejo, ter pokončajo večkrat ves up, ki ga je sadjerejec imel do sadja. Ko naredí ta mrčes škodo, potem se kmalu zabubi. Palec dolga, robata, zelenkasta ali belkasta, črnopikasta buba se obesi z nitjo na vejo ali na deblo. Čez 14 dni predere metulj svoj zavoj in spustí nekoliko kapelj nekega rdečega soka, o katerem ljudje mislijo, da je krvavi dež.

Kako se pa uničijo gosenice in glagovi belini?

Zgodaj spomladi je treba gosenično zalego trebiti in uničiti. Pri nas je župan zapovedal, da naj vsaki gospodar na svojem vrtu gosenično zalego obira in zatira. Obirali so ljudje in posebno šolarji, ker se jim je v šoli zmiraj ponavljalo, da naj obirajo, če hočejo kaj v jeseni sadja imeti. Pa glej! mislili smo, da so vse gosenice proč, pa ni bilo tako. Zdaj je vse polno glagovih belinov, ki so iz gosenične bube izleteli. Napovedal sem zopet vsem šolarjem, da naj jih pridno lové po vsej okolici, ter jih nagovarjal, kakor sem vedel in znal. Misli sem, to jih bodo radi pokončevali, pa videl sem, da še vse premalo; le tū pa tam sem videl kakega ubitega belina na poti. — Premišljeval sem, kaj bi naredil, ter si mislim: še eno bom skusil, morebiti se mi dobro oponese, in res, prav dober vspeh se kaže. Obljubil sem vsakemu učencu, ki mi prinese sto glogovih belinov, da dobí ali belega papirja ali pisalo, ali pa jekleno pero za ta trud. Drugi dan so mi učenci že 1265 belinov prinesli. — Lové jih sedaj tako vro, da bom kmalu v zadregi z omenjenimi darili. Eden učenec, kteremu nič kaj ne diše navadni šolski nauki, loví glogove beline, se vé le zavoljo darila, tako pridno, da mi jedanes, ko to pišem, prinesel 900 metuljev. Da se kaj v številu ne zmotimo, zato sem boljšim učencem naročil, da naj v pričo njih prešteje vsak in potem v pripravljeno posodo pomeče, kterim so že poprej glave odtrgali; potem vse potarejo z matiko in jih v jamo zakopljejo. Tudi na šolski tabli potem izštevili smo, koliko so jih ta dan prinesli, koliko drugi, in potem, koliko je že vseh vkup. Do danes (10. junija) smo pokončali 96.865 glav tega mrčesa. Prav bi bilo, ko bi

tudi drugod tako delali. Z združeno močjo se veliko stori. J. Sajè, učitelj.

Svilorejna letina, — cena kokonov, — trtaneli v vipavski dolini.

Vipavci so se letos z velikim veseljem poprijeli sviloreje. Seme so iz več krajev in različno dobivali. Imeli so od sl. kmetijske družbe kranjske dr. Lanceve črviče, kateri so sicer lepe in trde rumene kokone spredli, al žalibog, da se jih je nekterim le tretjina, večidel pa še tretjina ni trdo zapredla; zadnji dve tretjini izvaljenih črvičev bili ste po nogah in životu po četrtem spanji dobili pike, potem pa se le mehko ali celó ne zapredli. Pač bi bilo prav bilo, da bi se bili po naukih prof. Haberlandt-a ravnali, kateri je po „Novicah“ naznanil, naj vse sviloprejkke, ktere se pozneje izvalijo, na stran pomečemo. Ako bi bili to storili, bili bi si dosti dela in dve tretjini predragega perja prihranili, kajti le tisti črviči imenovanega semena, kateri so bili pozneje izvaljeni, so one pike dobili in potem slabo (falopo) ali celó nič svile spredli. — Drugi so zopet seme iz Krasa dobili, katero se je različno obnašalo. Nekterim so se sviloprejkke iz tega semena prav lepo in vse zapredle, drugim pa zopet prav malo ali tudi celó nič. Vsem svilorejcem, kterih mi je tukaj veliko znanih, so se pa pred tremi leti semkaj prinesene sviloprejkke, ktere majhne in zelenkaste kokone naredé, prav dobro obnesle, tako da si za prihodnje leto obilo tega semena ohranijo. — Ta in uni je tudi kako drugo seme imel, katero se je različno obnašalo. — Da so prvi izvaljeni črviči res najzdravejši, nate ta-le dokaz! Okoli sv. Jurija je tukaj nekdo svilnega semena prodajat prinesel. Ker se mu je pa nekoliko črvičev po potu izvalilo, reče nekemu možu, položite murbovega perja po tem semenu, da izvaljenih črvičev pri potovanji ne pokončam. Mož stori to, in dobí prav lepe in zdrave kokone. Drugim pa, kateri so od tega prodajalca črviče kupili, se jih je pa le malo zapredlo. — Ljudje imajo največje veselje do rumenih kokonov, ker se najdražje prodajajo in so najteži. Zatoraj se veselimo, če nam bo svilorejno poskuševališče v Gorici popolnoma zdravega semena tega plemena pridobilo in s tem gotovo svilorejo visoko povzdignilo. Sl. kmetijski družbi kranjski se priporočamo, da nam bo nekoliko lotov v Gorici kupljenega semena podeliti blagovolila. *) — Cena kokonov je v Gorici tako nestanovitna, da se mora vsakdo čuditi, kdor o njej kaj sliši. Rumenkasti kokoni se od 1 gold. 70 do 2 gold. 20 novih kr. prodajajo, večidel pa po 1 gold. 90 kr. Zelenih kokonov se je pa največ po 1 gold. 20 kr. prodalo, se vé da nekteri dražje, nekteri pa tudi ceneje. Najslabše je pa to, da ta kup ni stanovit, ker danes je tak, jutri drugačen. Nek tukajšen kmet bil je v Gorici s kokoni; plačevali so mu jih funt po 1 gold. 20 kr.; ker se mu je to premalo zdelo, gré domú in pride drugi dan prodajat; al kako je bil žalosten, ko jih je samo po 70 kr. funt moral dati. Tej kupčiji več stanovitnosti pridobiti, bila bi velika zasluga kupčijski obrtnijski zbornici. Pri vseh teh okoliščinah pa vendar tukajšnji svilorejci dražje svoje kokone prodajajo, kakor pa je doljnim Avstrijancem v „Prakt. Landw.“ obljubljeno, namreč, da jih bo funt po 1 gold. 9 kr. kmetijska družba doljne Avstrije plačevala. Sviloreja se bo gotovo v Avstriji povzdignila, ako pridemo le do zdravega semena. — Pri tukajšnjih trtah onega žužka „Phylloxera vastatrix“, ki so nam ga „Novice“ v poslednjem listu imenovali, hvala Bogu! dozda ni zapaziti; imamo pa več časa druge

*) Zato se bo o pravem času treba oglasiti.